

Styrelsen har ordet

Covid-19-pandemin har nu pågått i ett halvår och inget slut är i sikte. Folkhälsomyndighetens rekommendationer gäller fram till årsskiftet. På grund av pandemin har vi inte kunnat träffas och ha några aktiviteter. Därför har styrelsen beslutat att göra 2020 avgiftsfritt. Inbetalda årsavgifter för 2020 kommer att bokföras som årsavgift för 2021.

Styrelsen har också beslutat att ställa in höstens traditionella Pasar Malam, matlagningskurs och filmvisning. Vi planerar för en virtuell Welcome to Sweden med framför allt nyanlända indonesiska gäststudenter som målgrupp. Vi arbetar också på en lösning för en Pasar Malam på nätet via SIS Facebook. Mer info finns på sidan 4.

Ta hand om er!

I DETTA NUMMER

17 augusti Indonesiens nationaldag ...1
”Om än i bittar, ändå hel”2
Wayang-museet i Jakarta3
Wayang-museet, forts4
Fakta och kalendarium mm4
Pasar Malam online4

Ordförande/ansvarig utgivare
Kadri Chanafiah

Redaktör & Layout:
Nada Danielsson

Redaktion:
Kadri Chanafiah
Bengt Sahlin
Miti Surjadi

Medlemsärenden:
Katarina Hellman
sismedlem@gmail.com

Svensk-Indonesiska Sällskapet (SIS)
www.svensk-indonesiska.se (under konstruktion)
E-post: sismedlem@gmail.com
Svensk-Indonesiska Sällskapet finns på
Facebook
Postgiro 4339734-8

17 AUGUSTI - INDONESIAENS NATIONALDAG

Nationaldagsfirande, flaggceremoni utanför Merdeka-palatset i Jakarta. Foto: Tempo

I år fyller Republiken Indonesien 75 år. Det var 75 år sedan Indonesien genom två av sina ledare Sukarno och Hatta förklarade sig som en självständig nation. Sedan dess firas självständighetsdagen (*Hari Kemerdekaan*) den 17 augusti, i folkmun kallas *Tujuhbelasan* (den sjuttonde), som Indonesiens nationaldag till minne av årsdagen av Indonesiens självständighetsförklaring den 17 augusti 1945. Dagen gjordes till helgdag av President Sukarno 1953.

Den 17 augusti hålls flaggceremonier och festliga evenemang för att fira nationaldagen i hela landet och på Indonesiens beskickningar runt om i världen. Festligheterna brukar också innehålla lokala spel och grannskapstävlingar, patriotiska och kulturella parader. Rabatter erbjuds av köpcentrum, butiker och företag. Denna dag sänder alla indonesiska nationella TV-stationer nationaldagsfirande live från Merdeka-palatset i Jakarta. Filmer med nationalismen som tema visas och på radio sänds patrio-

tiska låtar. Nytt under de senaste åren är att inbjuda till festligheterna vid Merdeka-palatset uppmuntras att ha på sig nationella dräkter. Värden, president Joko Widodo med hustrun Iriana, och livvaktstyrkan brukar klä sig i folkdräkter från Indonesiens alla hörn. Nytt är också att vanligt folk som annars brukar stå utanför grinden till palatsområdet är inbjudna.

I år blir dock festligheterna mer dämpade på grund av corona-pandemin. För många Sverige-indoneser och Indonesiens vänner är *Tujuhbelasan* på indonesiska ambassadörens residens på Lidingö ett ypperligt tillfälle att träffas, njuta av den festliga stämningen och den goda indonesiska maten. Dock inte i år. ■

Nationaldagsfirande 2019 i Stockholm. Duktiga dansörer från föreningen Bagus i Malmö. Foto: KBR1

Bhinneka tunggal ika - “(Om än) i bitar, ändå hel”

En berättelse av Francesca Vicentie

Grafiskt interpreterad av Ella Mezule

Foto: Jonatan Stålhös

Länk till berättelsen: inpiecesyetone.com

Bakgrund till arbetet ...

“(Om än) I bitar, ändå hel” föddes ur en nyfikenhet kring identitet och kulturarv.

Hör jag verkligen hemma här? Så i ett försök att ta kontroll över situationen så bestämde jag mig för att söka min familjs rötter." Jag bestämde mig för att göra sökandet genom mitt yttersta uttrycksätt - konsten. Så jag påbörjade ett musik och berättarprojekt som jag senare döpte efter det Indonesiska mottot: “Bhinneka tunggal ika” - “(Om än) I bitar, ändå hel” . Under 3 års tid så reste jag runt och utforskade sin familjs breda ursprung från Sverige, Indonesien och Nederländerna.

Francesca Vicentie om sig själv och sin konst ...

Sprungna ur folkmusik, RnB och pop i kombination med Västerbottens starka berättartradition, berör Francesca Vicentie allmänmänskliga teman på ett förtroligt vis. Med berättelser om migration, kärlek och identitet, förmedlat genom hennes intima röst och elektroakustiska musik - vill hon överlappa olikheter, skapa förståelse människor emellan och en känsla av tillhörande.

Om sitt ursprung ...

I april 2017 dog min gammelfarmor Emma. Hon bodde i Nederländerna men är född och uppvuxen på Java. Hon och hennes man och deras 5 barn emigrerade till Nederländerna 1955 (varav min morfar Ronald som senare emigrerade till Skellefteå och nu har varit svensk medborgare i 50 år). När min gammelfarmor dog så insåg jag hur mycket det var som jag hade velat fråga henne om vår familjs historia.

Utdrag ur kapitel 1: “Morfarn och det stora havet”. Läs hela berättelsen här: inpiecesyetone.com

Här i Indonesien fanns en man vid namn Soekarno. En viljestark man med tydligt motstridiga åsikter om landet som styrde befolkningen som han var en del av. Nederländerna skulle bort och låta Indonesien styra sig själva. Det tusslades och tasslades, skrevs och berättades och ett självständighetskrig bröt ut med Soekarno i spetsen vilket gjorde att Indonesien, 1945 stod som en självständig provins med Soekarno som president.

Men. Det skulle dröja många år innan lugnet la sig över öarna. Soekarno fortsatte även efter att självständigheten rots i hamn, att föra en anti-Nederländsk och en anti-västerländsk politik, som i grund och botten var tänkt att stärka folket genom slagorden: "ett land, ett språk, ett folk".

Han ville inte bara frigöra sig från provinsens förtryckare, utan också resultatet av vad flera hundra år av krig, sjöfarare, upptäcktsresande och kolonialism hade skapat— en uppdelad, blandad befolkning. Många människor födda och uppvuxna i Indonesien, talades de lokala språken, som ändå inte sågs som fullvärdiga Indonesier. Befolkningen på öarna var indelade i över 300 olika etniska grupper, bland annat Amboneser, Javaniser och "Indos" - folk med blandat ursprung. Så i ett försök att förena alla dessa människor, ställde Soekarno ett ultimatum. Om du hade nederländskt medborgarskap - skaffa dig ett Indonesiskt. Separera dig från allt som hade att göra med Nederländerna eller tvingas till att separeras från Indonesien.

WAYANG-MUSEET I JAKARTA

Beroende på var och när man är född har varje generation sina barndomshjältar. Mina barn är födda i Sverige på 90-talet och hade Ninja Turtles och Pokemon bland sina favoriter medan jag som är född i Indonesien har växt upp med *wayang*-hjältar.

Det är inte lätt att entydigt och heläckande beskriva vad *wayang* är. Man kan nog titta på internet och låna sammanfattningen av *wayang*. Det är en gammal form av en berättande föreställning som bygger på episoder ur de gigantiska tvåtusenåriga hinduistiska eposen Mahabharata och Ramayana, som är välkända i stora delar av södra Asien, på Java och Bali.

Själv föredrog jag berättelserna ur Mahabharata. Mina favoriter var de ädla Pandawa-bröderna som låg i fejd med sina kusiner Kaurawa-bröderna. Fientligheterna skulle kulminera i ett gigantiskt 18-dagarsslag på Kurushetra fältet. De fem Pandawa-bröderna och deras ättlingar, framför allt krigaren Gatotkaca, var mina och säkert många andra indonesiska barn i min generation barndomshjältar. Gatotkaca var son till Bimasena, en av Pandawa-bröderna, och Arimbi en mönsterprinsessa från kungariket Pringgandani. Gatotkaca var gudarnas älskling redan från hans allra första stund på jorden. Gudarna överöste Gatotkaca med presenter i form av både styrkor, kunande, utrustningar och vapen vilket

Wayang Museum (Wayang-museet) i kota tua Jakarta (Old Town)

gjorde att han var nästintill oövervinnerlig som krigare. Gudarna var dock förutseende nog att inte helt släppa kontrollen, de hittade ett sätt att ta livet av Gatotkaca. Man skulle pricka mitt i hans navel med gudarnas egna superpil som fick namnet Kontawijaya (Konta). Gudarna skulle överlåta pilen till Gatotkacas farbror Arjuna. Olyckligt nog hamnade det gudomliga vapnet i händerna hos en annan person, halvfärbroder Karna, som olämpligt ställde sig på Kaurawa-brödernas sida. Gatotkaca liksom nästan alla andra karaktärer i Mahabharata kommer att stupa i Barathayuda-slaget på Kurushetra-fältet.

Barathayuda-slaget hade pågått i flera dagar när Gatotkaca hamnade i tvekamp mot halvfärbrodern Karna. Gatotkaca var omöjlig att besegra, men Karna hade ett äss i rockärmen. När Gatotkaca såg Karna stryka sin högra arm förstod han att Karna ville framkalla den gudomliga

pilen Kontawijaya. Gatotkaca insåg att slutet var nära och likt den moderna hjälten Superman sköt han sig rakt upp i rymden för att gömma sig där inte ens Kontawijaya kunde nå honom. Det hade blivit en pinsam situation för Karna och han sköt sin pil Kontawijaya på måfå rakt upp mot himlen. Pilen fångades upp av den döde Kalabendanas ande. Kalabendana var Gatotkacas morbror som dödades av honom i tumultet vid maktkampen om tronen i Pringgandhanriket. Kalabendana lovade att hämnas vid Barathayuda-slaget. Nu hade stunden kommit. Innan han överlämnade sig till sitt öde, bad Gatotkaca morbroderns ande att använda hans kropp för att döda så många som möjligt ur fiendearmén. Det gick Kalabendanas ande med på.

Fortsättning på sidan 4

Gatotkaca och Pergiwa i form av överdimensionerade *wayang golek* (wayang-trädocka).

Rester av en gammal holländsk kyrka *De Oude Hollandsche Kerk* från 1640.

Returadress: Oxbrovägen 18 12433 Bandhagen

Fortsättning från sidan 3

Anden högg Gatotkacas navel med Kanta-vapnet och sedan kastade han sin systersons kropp ner mot Karnas krigsvagn. Vagnen krossades i tusentals bitar som sköt åt olika håll och dödade tusentals Kourawas-krigare. Så stupade min barndomshjälte.

Nu står Gatotkaca med sin fru Pergiwa i form av två väldiga trädockor (*wayang golek*) i foajén i Wayang-museet och hälsar glatt besökarna välkomna. Vid utgången står Gatokacas far Bimasena. Även han i form av *wayang golek*, dock i mycket mindre format än paret Gatotkaca och Pergiwa.

Wayang-museet ligger i Jakartas gamla stad. Museibygnaden är ett historiskt kapitel för sig. Den upptar platsen för en tidigare gammal holländsk kyrka som byggdes år 1640 under namnet *De Oude Hollandsche Kerk*. Dessvärre måste det nämnas att, som många andra indonesiska statliga museer, så känns Wayang-museet lite nedgånget och har ett stort behov av uppfräschning och modernisering. Men är man i Jakarta och en smula kulturintresserad är museet definitivt värt ett besök. ■

Text: Kadri Chanafiah.

Foto: Kemdikbud och Kadri Chanafiah

KALENDARIUM

- 13 sept -** Welcome to Sweden, Zoom-möte
- Sept, slutet -** Pasar Malam-vecka, online. Håll utkik efter mer info på SIS Facebook.
- November -** Matlagningskurs - inställd
- November -** Filmvisning - inställd

Uppgifterna är preliminära och kan ändras. Aktiviteterna kan ställas in beroende på den rådande situationen med Covid-19.

SIS PICKNICK 2020**FAKTA****Wayang**

Förutom böcker, serietidningar och filmer finns det flera typer av wayang-föreställningar i Indonesien:

- *Wayang Kulit* - skuggteater med wayang-dockor som är gjorda av läder
- *Wayang Wong* - wayang-föreställning som spelas av aktörer, i stället för dockor
- *Wayang Gedog* - liknande Wayang Wong, men skådespelarna bär masker
- *Wayang Golek* - föreställning med wayang-dockor gjorda av trä
- *Wayang Klitik* - platta wayang-dockor i mindre format gjorda av trä
- *Wayang Beber* - wayang föreställning som berättas med hjälp av bladdermålningar

PASAR MALAM ONLINE

Vi planerar en digital Pasar Malam-vecka i slutet av september. En tillfällig Facebook-sida kommer att öppnas. Där kan alla medlemmar i Svensk-Indonesiska Sällskapet (SIS) publicera sina framträdanden, sälja eller marknadsföra sina produkter och tjänster såsom det brukar vara på en fysisk Pasar Malam.

Alla som har tillgång till SIS Facebook kan besöka sidan och göra inköp, kommentera mm. Frågor kring priser, leveranser mm ska säljaren och köparen komma överens utan SIS inblandning. Vi uppmanar dock säljarna om möjligt erbjuda speciella priser och rabatter under Pasar Malam-veckan.

Du har väl inte glömt att betala årsavgiften? Bli medlem nu!

Årsavgiften för en familj 250 kr/år, för en person 150 kr/år, studerande 100 kr/år (avgiftsfritt under 2020)

Postgiro 4339734-8

Uppge namn, adress och e-postadress